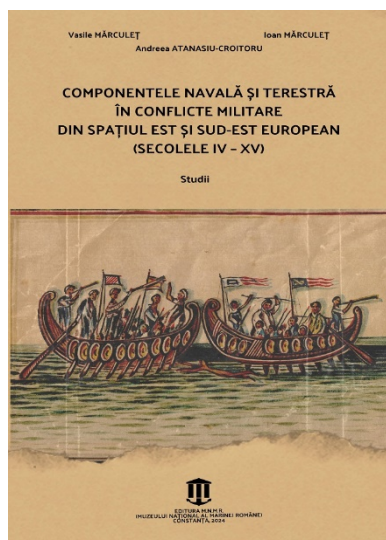

Semnal editorial:

Vasile Mărculeț, Andreea Atanasiu-Croitoru, Ioan Mărculeț, *Componentele navală și terestră*

în conflicte militare din spațiul est și sud-est european (secolele IV-XV). Studii, Editura M.N.M.R.

(Muzeului Național al Marinei Române), Constanța, 2024, 394 p.

Creдем că într-o perioadă în care se pune foarte mult accent pe istoria contemporană și pe cea recentă, a înțelege de unde provin „sâmburii” vrajbei din conflictele navale și terestre europene și eventual, către ce se pot îndrepta, nu poate fi decât de ajutor. Prin urmare, un bizantinist (Vasile Mărculeț), un specialist în istorie și tehnică navală (Andreea Atanasiu-Croitoru) și un geograf (Ioan Mărculeț) s-au decis să ofere celor interesați un reper bibliografic mai puțin întâlnit.

Volumul este prima colaborare dintre cei trei autori și reunește un număr de 20 de studii de istorie militară, care abordează evenimente petrecute în spațiul estic și sud-estic european, inclusiv în cel românesc, pe parcursul secolelor IV-XV. Lucrarea este structurată în

trei, astfel: Partea I, intitulată *Nave, flote și confruntări navale*, cuprinde 11 studii; Partea a II-a, *Forțe și campanii militare terestre*, are în componență un număr de 5 contribuții; Partea a III-a, *Campanii militare în spațiul românesc*, include un număr de 4 materiale.

În procesul de selectare a studiilor s-a acordat prioritate celor de istorie militară navală. În consecință, 11 din cele 20 de studii cuprinse în volum aparțin acestui domeniu. Trebuie subliniat faptul că au fost alese evenimente militare desfășurate în spațiul românesc. În selectarea acestora s-a optat pentru subiectele care vorbesc despre situații care prezintă o serie de aspecte neelucidate sau controversate și căror li s-au căutat răspunsuri.

Studiile incluse în volum au fost publicate în diverse reviste de specialitate și volume colective, dar și materiale inedite. Odată cu republicarea lor în volumul proaspăt lansat, autorii au recurs, în cazul celor mai multe dintre ele, pe lângă o uniformizare a aparatului critic, și la o extindere a textului, la re poziționarea unor părți ale acestuia, precum și la completarea și actualizarea bibliografiei.

În sfârșit, considerăm util să facem câteva succinte precizări metodologice, cu privire la modul de transcriere a substantivelor proprii, toponime și onomastice, în primul rând. Pentru redarea acestora am folosit variantele care se regăsesc în sursele diferitelor epoci, astfel că în texte se vor întâlni forme precum Constantinus-Constantinos, Hadrianopolis-Adrianopolis, Lykostomo-Licostomo

etc. Am exclus de la aplicarea acestei reguli transcrierea numelui capitalei Imperiului Bizantin, Constantinopolul, pe care l-am transcris conform cutumei.

Considerăm utilă publicarea listei studiilor incluse în volum:

Partea I, *Nave, flote și confruntări navale*

1. *Operațiuni navale din timpul confruntărilor dintre Constantinus I și Licinius, din vara anului 324;*
2. *Operațiuni desfășurate de flota romano-bizantină între 5 martie și 26 iulie 363, în timpul campaniei împăratului Julianus împotriva Imperiului Sassanid;*
3. *Classis Moesica și Classis Scythica la începutul secolului al V-lea. Refacerea puterii navale a provinciilor Moesia Secunda și Scythia Minor;*
4. *Operațiuni militare ale flotei bizantine la Dunărea de Jos între 679/680 și 971;*
5. *Campanii combinate pe Dunăre împotriva Ungariei și a cumanilor în timpul împăraților Ioannes II și Manuel I Comnenos;*
6. *Tipuri și categorii de vase bizantine utilizate pe Dunăre în campaniile militare din secolele VI-XII;*
7. *Nave venețiene și genoveze în bazinul pontic (secolele XIII-XIV);*
8. *Războaiele veneto-genoveze pentru dominație în Marea Neagră;*
9. *Atacurile galearum pirratorum domini Dobrodicie și debutul conflictului dobrogeano-genovez din a doua jumătate a secolului al XIV-lea;*
10. *Dobrotici și implicațiile acțiunilor sale politico-militare în spațiul pontic;*
11. *Conflictele militare pentru hegemonia pontică în secolele XIV-XV;*

Partea a II-a, *Forțe și campanii militare terestre:*

12. *Considerații privind componentele apărării limes-ului Dunării de Jos la sfârșitul secolului al IV-lea și la începutul secolului al V-lea. Forțele terestre înregistrate de Notitia Dignitatum;*
13. *Conflictul romano-bizantino-got. Considerații asupra unor aspecte de ordin militar;*
14. *Campania împăratului Nikephoros I în Bulgaria (811). Considerații asupra unor aspecte controversate;*
15. *Disputa vlaho-bulgaro-latină din 1205. Bătălia de la Adrianopolis;*
16. *Considerații privind componența comandamentului mongol în timpul marii invazii din 1236-1242;*

Partea a III-a, *Campanii militare în spațiul românesc:*

17. *Cu privire la direcțiile de deplasare și efectivele forțelor mongole care au operat în anul 1241 în spațiul românesc;*
18. *Considerații asupra localizării confruntării munteano-maghiare din 9-11 noiembrie 1330;*
19. *Un posibil itinerar urmat de Mezid-bey de la Sibiu la Sântimbru, în martie 1442. Considerații istorico-geografice;*
20. *Considerații asupra unor aspecte controversate ale campaniei otomane din Transilvania din toamna anului 1479.*

Autorii și contribuția lor:

Vasile Mărculeț, născut în 1962, în Crăciunelu de Jos (județul Alba), este licențiat în istorie (1994) și doctor în istorie (2000). A publicat circa 550 de titluri (cărți, studii și articole), în țară și în străinătate. A participat la peste 170 de sesiuni de comunicări științifice și simpozioane (internaționale, naționale și regionale). În volum este autorul studiilor cu nr. 1-6, 9, 12-16 și coautor la studiile cu nr. 17-20.

Andreea Atanasiu-Croitoru, născută în 1973, în Constanța, este licențiată în istorie (1997) și doctor în istorie (2008) în specializarea *știința și tehnica navigației*. Este *Expert în Patrimoniu Tehnic Naval* atestat de Ministerul Culturii și *șeful Secției Istoria Marinei* din cadrul Muzeului Național al Marinei Române. A publicat 7 volume de autor, 6 volume în co-autorat și peste 200 de studii și articole. A participat la circa 150 de sesiuni de comunicări științifice și simpozioane (internaționale, naționale și regionale). Temele de studiu predilecte sunt de istorie militară, tactici și operațiuni navale în zona Mării Negre, știința și tehnica navigației, elemente de simbolistică navală în arta românească. În volum este autoarea studiilor cu nr. 7-8, 10-11.

Ioan Mărculeț, născut în 1968, în Blaj (județul Alba), este licențiat în istorie (1998) și doctor în istorie (2000). A publicat peste 500 de titluri (cărți, studii și articole), în țară și în străinătate. A participat la peste 100 de sesiuni de comunicări științifice și simpozioane (internaționale, naționale și regionale). În volum este coautor la studiile cu nr. 17-20.

Dr. Andreea Atanasiu-Croitoru
Șef Secție Muzeu Constanța - MNMR